

ЧЖАО ЖУЙ СЮЕ,
*аспірантка кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва
факультету мистецтв Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*

*Наук. кер. Валентина **ВОДЯНА,**
канд. пед. наук, доц. кафедри музикознавства
та методики музичного мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка*

ОРГАНІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЇХ ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У тезах розглянуто проблему формування естетичної компетентності майбутніх педагогів у призмі їх практичної підготовки до розв'язання майбутніх завдань професійної діяльності. Розглянуто їх художньо-естетичну діяльність як процес, у якому здійснюється естетичне пізнання, розвивається здатність ціннісного ставлення до світу і до себе на основі переживання, розуміння та потреби у красі. Запропоновано до введення у навчальний процес підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти вибіркової дисципліни «Естетика танцю».

Ключові слова: *естетична компетентність здобувачів вищої педагогічної освіти, художньо-творча діяльність, хореографічне мистецтво.*

Компетентнісна парадигма сучасної педагогічної освіти зосереджує увагу на створенні умов для розвитку спроможності здобувача сприймати та відповідати на індивідуальні й соціальні потреби, кваліфіковано провадити власну діяльність [1, с. 7]. Компетентність виступає якісним показником професійного рівня майбутнього педагога характеризує його здатність до практичного втілення усього того, що можна задіяти для розв'язання завдань у сфері педагогічної діяльності: набутих теоретичних знань, засвоєного досвіду навичок, ставлень, цінностей, емоцій, поведінкових моделей та ін. Актуальною проблемою постає необхідність формування естетичної компетентності педагога, яка є необхідною складовою його професійної компетентності і є якістю, що відображає духовні виміри індивідуальності майбутнього педагога.

Різні аспекти організації художньо-творчої діяльності досліджували науковці Ю. Бендер, М. Білецька, Т. Гужанова, К. Зуб, В. Лихвар, Я. Сопіна, З. Стукаленко, Цянь Кай, Ю. Якуба та інші. Вчені розглядають різні аспекти діяльнісної сутності мистецтва та його універсальності впливу на процес виховання і розвитку особистості.

Варто відмітити, що у полі зору сучасних наукових досліджень перебуває питання формування естетичної компетентності здобувачів як початкової, так середньої і вищої освіти. Серед вчених, які займалися вивченням означеної проблеми В. Аторіна, О. Галіцан, Л. Глазунова, С. Дубяга, Л. Загородня, А. Карам, Т. Койчева, Т. Осипова, В. Рожнова, Лян Цзе, Лю Цзянь, Хуан Цзіншен, Ю. Шевченко та інші. Спільною є думка усіх дослідників про те, що формування естетичної компетентності відбувається у процесі художньо-творчої діяльності.

Усі науковці, що безпосередньо та опосередковано вивчали проблему формування естетичної компетентності, вказують на те, що цей процес лежить у площині мистецтва, яке виражає гармонічну єдність об'єктивного і суб'єктивного, є цариною естетичного переживання людиною свого взаємозв'язку зі світом, відображенням індивідуального та колективного ціннісного ставлення до усього, що наповнює життя людини. З іншого боку, мистецтво є сферою художньої творчості, яка є особливим видом діяльності і виступає як «специфічна форма практичної дії, особлива форма спілкування людей, особлива форма пізнання й особлива форма ціннісних орієнтацій. Художньо-творча діяльність поєднує в собі всі види людської діяльності, в якій перетинаються й зливаються енергії пізнавальної, перетворювальної, ціннісно-орієнтаційної діяльності та спілкування» [4, с. 109].

К. Станіславська зазначає, що у процесі художньо-творчої діяльності мистецтво здійснює комплексний функційний вплив на людину: гносеологічний, аксіологічний, гедоністичний, сугестивний, просвітницький, виховний, евристичний, комунікативний тощо. «Через комплекс цих функцій мистецтво загострює уміння людини бачити і об'єктивно оцінювати суть явищ, формувати в

неї душевний потенціал, зорієнтований на сприйняття прекрасного, гармонізує її мислення та почуття» [3, с. 1].

Проаналізувавши загальноуніверситетські та фахові вибіркові дисципліни педагогічних університетів України, ми виявили, що навчальний компонент, спрямований на формування естетичної компетентності майбутніх фахівців педагогічної спеціальності представлений тільки загальнотеоретичним курсом «Етика та естетика». Серед фахових вибіркових дисциплін, які пропонуються студентам для вільного вибору і забезпечують можливість духовно-естетичного розвитку майбутнього педагога, можемо виокремити блоки вибіркових предметів, які пропонуються в педагогічних ОПП мистецького спрямування (014 Середня освіта (Хореографія), 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) та 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Але проаналізувавши їх зміст, бачимо, що вони в основному спрямовані на оволодіння студентами знаннями та навичками художньо-творчої діяльності у конкретних видах мистецтва, але, з одного боку, недостатньо акцентовані на осмислення здобувачем педагогічної освіти духовно-естетичної сутності мистецтва, з іншого, мають вузькопрофільний характер, не відзначаються рисами певної універсальності, яка б задовільнила потреби здобувачів педагогічної освіти різних ОПП.

На нашу думку, навчальним предметом, що відповідає викладеним запитам, може слугувати курс «Естетика танцю», у якому органічно поєднані як теоретична складова, спрямована на осмислення сутності естетичної компетентності педагога, так і практична, у якій художньо-творча діяльність студентів передбачає їх залучення до мистецтва танцю, яке універсально поєднує «художній рух (кінестетику, міміку й пантоміміку); музику (вокальний та інструментальний; мелодичний і ритмічний супровід); елементи образотворчого мистецтва (композиція, орнаментальний малюнок танцю, костюми, маски, декорації) та театралізації (розподіл танцювальних партій; сюжетна ліній драматургія тощо)» [2, с. 460]. Вибіркова дисципліна «Естетика танцю» має за мету, окрім засвоєння знань, умінь та навичок, формувати емоційно-ціннісне ставлення майбутнього педагога до нвколишнього світу, його готовність до побудови індивідуальної

духовно-естетичної траєкторії власного життя у вимірах краси, як гармонії духу душі і тіла задля виконання своєї педагогічної місії наставника та друга.

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, зазначаємо, що здобуття майбутнім педагогом естетичної компетентності як здатності до духовно-естетичної дії є необхідним компонентом його професійної майстерності. Художньо-естетична діяльність у поєднанні з теоретичним осмисленням естетичної сутності мистецтва виступає необхідною умовою цього процесу. Вважаємо за доцільне рекомендувати до впровадження у навчальний процес педагогічних ЗВО вибіркову дисципліну «Естетика танцю», яка забезпечить оволодіння як теоретичними знаннями, навиками, так і їх художньо-творчу реалізацію у процесі залучення майбутніх педагогів до мистецтва танцю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики* / заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. 112 с.

2. Отич О. М. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методичний аспекти : монографія. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 752 с.

3. Станіславська К. І. Мистецька діяльність як найвищий прояв творчості. *Художня творчість і тенденції соціокультурного руху сучасності*. URL: <https://newacropolis.org.ua/theses/e3f5b18a-0abd-452e-96e2-3ec75bfdebb1> (дата звернення: 26.11.22.).

4. Цянь Кай. Художньо-творча діяльність особистості: теоретичний аспект. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-1\(190\)-108-110](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-1(190)-108-110) (дата звернення: 25.11.22.).